

ELBIR

Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszer

2018. október

Albert Camus:

"Kezet csak megfogni szabad. Elveszíteni vétek. Ellökni átok.
Egymásba simuló kezek tartják össze az eget s a világot."

Bűnmegelőzési tanácsok az időskorúak védelmében

Az ENSZ először 1991-ben rendezte meg az Idősek Világnapját, amelynek célja a méltósággal megélt öregkor középpontba állítása. Azóta emlékezünk meg minden év október 1-jén a Föld mintegy hatszázmillió lakosáról.

Ma Magyarországon minden ötödik ember időskorúnak számít. Sokan közülük teljesen egyedül élnek, mivel napjainkban egyre kevésbé jellemzőek a többgenerációs családok. Az egészségügyi állapotban – az életkor előrehaladtával – jelentkező problémák tovább nehezítik helyzetüket. Az idős, egyedülálló emberek gyakrabban válnak bűncselekmény áldozatává, hiszen a trükkös lopások elkövetői ezeknek a kiszolgáltatott helyzetben lévő embereknek a jóhiszeműségét használják ki.

A trükkös lopás kifejezés olyan bűnelkövetési formákat takar, amikor a figyelem különféle módon történő tudatos elterelésével történik meg a lopás. Jellemző, hogy az elkövetők, akik legtöbbször nem egyedül „dolgoznak”, gyorsan elhagyják a helyszínt. Tipikus, hogy menekülés közben igyekeznek a számukra értéktelen tárgytól minél hamarabb megszabadulni és azokat az utcán szétszórják, vagy a közelben található kukákba dobják. Így a sértettek személyes tárgyaikat és irataikat egy kis szerencsével megtalálhatják.

A figyelem elterelésére alkalmazott trükkök végtelenek. Az elkövetők legtöbbször jólöltözött, megnyerő modorú emberek, akik rugalmasak, rendkívül gyorsan alkalmazkodnak az adott szituációhoz.

Gyakran csengetnek be kiszemelt áldozatukhoz azzal az ürüggyel, hogy pénzt hoztak a nyugdíjfolyósítótól vagy az önkormányzattól, illetve közüzemi szolgáltató munkatársaként a számlán jelentkező túlfizetést szeretnék átadni az ügyfélnek. Miután bebocsátást nyertek a lakásba, kérnek egy nagyobb címletű bankjegyet, hogy felírják a sorszámát. Közben megfigyelik, hogy a sértett hol tárolja pénzét. Ekkor kérnek valamilyen iratot (számlát, nyugdíjszelvényt), vagy a társuk becsenget a lakásba. Amíg az áldozat előveszi a kért papírt, vagy ajtót nyit, gyorsan elteszik a hosszú évek munkájával megtakarított pénzt, ezután sietősen távoznak.

Az is jellemző, hogy 20.000,- Ft-os bankjegyet szeretnék felváltatni. Előkerül a biztonságosnak vélt rejtékhelyen tartott pénz, így a tolvajnak már nem is kell keresgélni.

Régi módszer, hogy az elkövető hirtelen „rosszul érzi magát” és vizet kér. Amíg a jó szándékú áldozat a konyhába megy, máris a bűnöző zsebébe vándorol a félretett pénz.

A tolvajok fantáziája nem ismer határokat. Előfordul, hogy a tettes – telefonon keresztül – a sértett unokájának adja ki magát, vagy az unokára hivatkozik.

Előadja, hogy sürgősen nagyobb pénzösszegre van szüksége, mert bajba került, azonban ő most nem tud a pénzért menni, ezért egy barátját küldi érte. A gyanútlan áldozat pedig pár perccel később át is adja a kért összeget a tolvajnak.

Újra és újra megjelennek a csatornajavítást vállalók is. Rájuk jellemző, hogy előre kialkudott árért dolgoznak. A munka elkészülte után azonban kiderül, hogy az összeg nem a teljes munkadíj, hanem folyóméter ár volt. Ilyenkor az elkövetők a „jól végzett munka jutalmaként” viszik a tulajdonos ékszereit, értékeit.

Az árubemutatóval egybekötött termékértékesítési tevékenység a hagyományostól eltérő kereskedelmi formák egyike, ahol a célközönséget az idős, betegséggel küzdő emberek jelentik, akik kiszolgáltatott helyzetük miatt – életkor, egészségi állapot – fokozott védelemre szorulnak. Előfordult, hogy az elkövetők – telefonon keresztül – idős személyeket hívtak ingyenes egészségügyi állapotmérésre. Azt a látszatot keltették, hogy valós szűrővizsgálatot végeznek, amelyet orvos, illetve orvostanhallgató hajt végre. A pár perces vizsgálat eredményeként a sértettek igen súlyos, akár életveszélyes egészségi állapotát diagnosztizálták. Előadták, ha megvásárolják az általuk forgalmazott termékeket, az egészségi állapotuk javulni fog. Amikor a „betegek” úgy nyilatkoztak, hogy nem áll rendelkezésükre 1.000.000,- Ft a termék(ek) megvásárlására, borítékot húztak velük, amelyek különböző bónuszokat tartalmaztak (termék árának 50 %-os kedvezménye, ingyenes éves kontrollvizsgálat, ajándéktermék a megrendelt másik termék mellé). A sértettek – a vásárlást követően – a használati útmutató áttanulmányozása során megállapították, hogy az áru nem minősül gyógyászati segédeszköznek, hanem wellnesskategóriába tartozik. Amikor – a vásárlástól elállás céljából – visszavitték a terméket, a cég azt nem vette vissza és annak vételárát sem fizette ki.

A jogsértések minél hatékonyabb megelőzése érdekében kérjük, hogy fogadják meg bűnmegelőzési tanácsainkat, és ajánlásainkat közvetítsék idősebb rokonaik és ismerőseik felé!

- *Ne engedjenek be senkit a lakásba, akinek személyazonosságáról nem győződtek meg hitelt érdemlően, még akkor se, ha hivatalos szerv vagy vállalat képviselőjének mondja magát!*
- *A nyugdíjfolyósító, valamint a szolgáltatók munkatársai sorszámozott, arcképes igazolvánnyal rendelkeznek. Ezek az igazolványok a legtöbb esetben csak személyi igazolvánnyal együtt érvényesek, és azokat az alkalmazottaknak felszólítás nélkül fel kell mutatniuk. Amennyiben mégsem teszik meg, kérni kell, hogy igazolják magukat. Ha a felszólításnak nem tesznek eleget, nem szabad beengedni őket a lakásba, de még az udvarra sem!*
- *Amennyiben a hivatlan vendég már akarátuk ellenére belépett otthonukba, ne hagyják egy pillanatra sem felügyelet nélkül! Amennyiben kellő határozottsággal lépnek fel, meghátrál és távozni fog.*
- *Amikor a „látogató” távozik, írják fel a gépkocsija rendszámát, színét, típusát!*
- *Ha mégis megtörtént a lopás, az elkövető által használt tárgyakat ne dobják ki, ne mossák le, mert ezek nagy segítséget jelentenek a későbbi nyomozásban!*
- *Ha egy – az Önök számára – ismeretlen személy telefonon vagy személyesen jelentkezik, és pénzt kér, először mindenképpen hívják fel azt a rokonukat, akire hivatkozik!*
- *Ha árubemutatóra kapnak meghívást, erről tájékoztassák fiatalabb hozzátartozójukat, illetve amennyiben lehetséges, kísérik is el Önöket a programra!*

VAS MEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

BŰNÜGYI IGAZGATÓSÁG

BŰNÜGYI OSZTÁLY

Bűnmegelőzési Alosztály

9700 Szombathely, Petőfi S. u. 1/C.

Telefon: 06/94/ 521-065 Fax: 06/94/521-160

E-mail: bunmeg.vasmrfk@vas.police.hu